

ΜΗΝ ΤΟ ΔΙΑΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙΣ



**ΠΡΟΣΤΑΤΕΨΕ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΣΟΥ
ΜΗ ΜΕΤΑΦΕΡΕΙΣ ΦΥΤΑ**

Xylella fastidiosa

Ξενοιστές του βακτηρίου - Ιούνιος 2018

Η *Xylella* είναι ένα φυτοπαθογόνο βακτήριο καραντίνας, με πολλούς ξενιστές όπως η ελιά, το αμπέλι, τα πυρηνόκαρπα (αμυγδαλιά, κερασιά, δαμασκηλιά κ.ά.), τα εσπεριδοειδή, πολλά καλλωπιστικά και δασικά δένδρα, θάμνοι και φυτά (βελανιδιές, μυρτιά, πολύγαλα, πικροδάφνη, σπάρτο, δενδρολίβανο κ.ά.). Το παθογόνο δεν έχει καταγραφεί στη χώρα μας όμως προκαλεί οικονομικά σημαντικές ασθένειες σε πολλές επιχειρηματικές καλλιέργειες σε διάφορες περιοχές του κόσμου, ανάλογα με το φυτό ξενιστή και το οικοσύστημα. Μέχρι σήμερα το παθογόνο έχει αναφερθεί σε περισσότερους από 360 ξενιστές.

Η *Xylella fastidiosa* βρέθηκε πρώτη φορά στην Ευρώπη το 2013 σε ελαιώνες και σε άλλα είδη φυτών στη Ν. Ιταλία (Απουλία). Σήμερα, συνεχίζει να επεκτείνεται βορειότερα του Μπρίντζι, προκαλώντας την καταστροφική ασθένεια “Σύνδρομο της Ταχείας Παρακμής της Ελιάς”. Το 2015, η *X. fastidiosa* διαπιστώθηκε στη Γαλλία (Κορσική & Κυανή Ακτή) σε καλλωπιστικά φυτά και το 2018 σε ελιά, το 2016 στη Γερμανία σε πικροδάφνη (θερμοκήπιο) και το 2016 στην Ισπανία (Βαlearίδες Νήσοι), και στην ηπειρωτική Ισπανία το 2017 (Αλικάντε) και το 2018 (Μαδρίτη και Ανδαλουσία), σε κερασιά, ελιά, αμυγδαλιά, δαμασκηλιά, αμπέλι, πικροδάφνη, λεβάντα κ.ά. Τα τελευταία χρόνια, οι δεσμεύσεις κατά τους φυτοϋγειονομικούς ελέγχους, μολυσμένων φυτών από τρίτες χώρες είναι πολυάριθμες.

Το παθογόνο εμφανίζει μεγάλη παραλλακτικότητα, έχει έξι γνωστά υποείδη (*multiplex*, *rauca*, *fastidiosa*, *sandyi*, *morus*, *tashke*), με ευρεία διάδοση σε διάφορες χώρες και τα οποία προσβάλλουν διαφορετικές ομάδες ξενιστών.

Η Χώρα μας και ιδιαίτερα η Κρήτη ανήκουν στις απειλούμενες περιοχές της Ευρώπης. Οι κλιματολογικές συνθήκες είναι ευνοϊκές, οι καλλιέργειες των φυτών - ξενιστών είναι εκτεταμένες (ελιά, αμπέλι, εσπεριδοειδή, σπρωροφόρα) αλλά και πολλά ενδημικά φυτά, δασικά και καλλωπιστικά δένδρα, θάμνοι και φυτά, του οικοσυστήματός της συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο των ξενιστών που βακτηρίου.



ΕΙΚ. 1.

Προσβεβλημένα ελαιόδενδρα από την *Xylella fastidiosa* στην περιοχή της Απουλίας. Πρόσφατα η Επιτροπή Φυτοϋγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για επέκταση της σημερινής περιοχής απομόνωσης για την *Xylella* στην Απουλία κατά 20 χιλιόμετρα βορειότερα στην επαρχία του Μπάρι.



ΕΙΚ. 2.
Αρχικά
συμπτώματα της
ασθένειας "ταχεία
παρακμή της
ελιάς" Ξηράνσεις
φύλλων και
κλάδων ελιάς



ΕΙΚ. 3.
Νέκρωση φύλλων ελιάς από την κορυφή
του ελάσματος προς τη βάση και εμφάνιση
περικαύματος



ΕΙΚ. 4.
Ξηράνσεις κλάδων και φύλλων ελιάς. Τα
προσβεβλημένα τμήματα είναι καστανά και
διαχωρίζονται από τα υγιή με χλωρωτική άλω



ΕΙΚ. 5.
Ξηράνσεις κλάδων και φύλλων ελιάς



ΕΙΚ. 6.
Προσβεβλημένα ελαιόδενδρα από την
Xylella fastidiosa subsp. *rauca* στην περιοχή της
Απουλίας



ΕΙΚ. 7.
Σκελετομένα ελαιόδενδρα στο Λέτσε της Ιταλίας
με εμφανή τα συμπτώματα παρακμής λόγω προσ-
βολής από την *Xylella fastidiosa* subsp. *rauca*



ΕΙΚ. 8.
Ελαιόδενδρα σε προχωρημένο στάδιο
προσβολής



ΕΙΚ. 9.
Ελαιώνας προσβεβλημένος με το βακτήριο
Xylella fastidiosa subsp. *pauca*, που πιθανά
έφτασε στην Ιταλία από την Κόστα Ρίκα



ΕΙΚ. 10.
Ελαιώνας στην περιοχή της Απουλίας με έντονα
προσβεβλημένα ελαιόδενδρα



ΕΙΚ. 11.
Ελαιόδενδρα στην περιοχή Origa της Ιταλίας με
συμπτώματα της ασθένειας



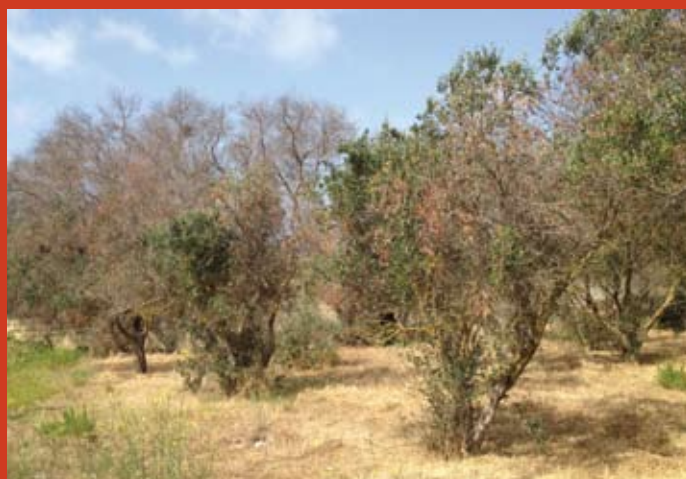
ΕΙΚ. 12.
Ελαιόδενδρα στην περιοχή Origa της Ιταλίας με
συμπτώματα της ασθένειας



ΕΙΚ. 13.
Κουφάρια ελαιόδενδρων λίγα χρόνια μετά την
προσβολή τους από την
Xylella fastidiosa subsp. *pauca*



ΕΙΚ. 14.
Εξέλιξη της προσβολής
σε ελαιόδενδρα, σε
διάστημα τριών ετών



ΕΙΚ. 15.
Ελαιόδενδρα στην περιοχή Orià της Ιταλίας
προσβεβλημένα λίγα χρόνια πριν από το
βακτήριο *Xylella fastidiosa* subsp. *rauca*



ΕΙΚ. 16.
Xylella και ομίχλη μια εμβληματική φωτογραφία
από το Casarano, Ιταλία, που απεικονίζει την
οικονομική και περιβαλλοντολογική καταστροφή
της περιοχής



ΕΙΚ. 17.
Προσβεβλημένα ελαιόδενδρα από την
Xylella fastidiosa subsp. *rauca* στην περιοχή της
Απουλίας



ΕΙΚ. 18.
Εξέλιξη της προσβολής σε ελαιόδενδρα, σε
διάστημα τριών ετών



ΕΙΚ. 1.

Συμπτώματα της ασθένειας του Pierce σε πρέμνα αμπελιού Sauvignon blanc. Τα συμπτώματα ποικίλουν ανάλογα με το είδος και την ποικιλία αμπελιού. Εκδηλώνονται εντονότερα το καλοκαίρι και το φθινόπωρο σε συνθήκες ξηρασίας και υψηλής θερμοκρασίας. Παρατηρούνται «καψάλισμα» ή «ζεμάτισμα» (scorching) των φύλλων, ανομοιόμορφη ωρίμανση και ξυλοποίηση βλαστών / κληματίδων με παρουσία πράσινων νησίδων και αποξηραμένα σταφύλια λόγω αδυναμίας θρέψης. Τα πρέμνα παρακαμάζουν και αποξηραίνονται σε διάστημα δύο μέχρι πέντε χρόνων από τη μόλυνση.



ΕΙΚ. 2.

Συμπτώματα της ασθένειας του Pierce σε πρέμνα αμπελιού ποικιλίας Sauvignon blanc



ΕΙΚ. 3.

Συμπτώματα της ασθένειας του Pierce σε πρέμνο αμπελιού. Τα νεαρής ηλικίας πρέμνα νεκρώνονται γρηγορότερα από ότι τα μεγαλύτερης ηλικίας. Συχνά τα συμπτώματα συγχέονται με εκείνα που προκαλούνται από άλλα αίτια όπως ζημιές από τοξικότητες και τροφωπενίες, αλλά και προσβολές από παθογόνα που προκαλούν «ασθένειες ξύλου» στο αμπέλι (*Xylophilus ampelinus*, *Phomopsis viticola*, *Fomitiporia mediterranea* κ.ά.)



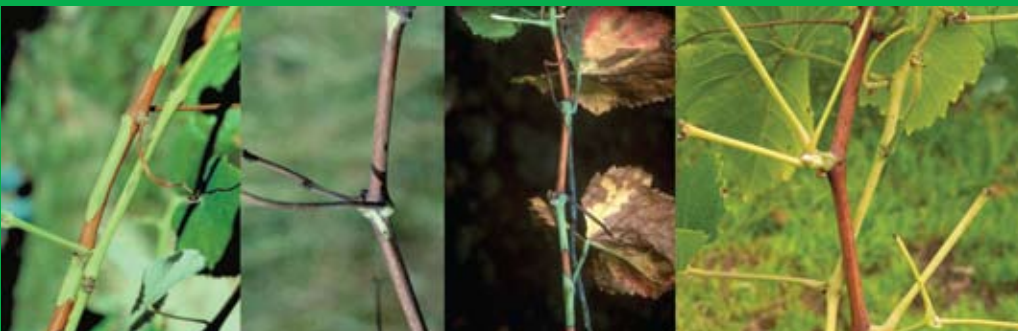
ΕΙΚ. 4.

Συμπτώματα της ασθένειας του Pierce σε φύλλα διαφόρων ποικιλιών αμπελιού («καψάλισμα», ή «ζεμάτισμα», «scorching» φύλλων)



ΕΙΚ. 5.

Η ασθένεια Pierce σε φύλλα διαφόρων ποικιλιών αμπελιού. Ξηράνσεις στο έλασμα δημιουργία κίτρινης ή ερυθρής ζώνης ανάλογα αν η ποικιλία είναι λευκή ή έγχρωμη, αντίστοιχα



ΕΙΚ. 6.

Ασθένεια του Pierce σε βλαστούς αμπελιού. Ανομοιόμορφη ωρίμανση - ξυλοποίηση κληματίδων και μίσχοι με απουσία ελάσματος



ΕΙΚ. 7.

Συμπτώματα της ασθένειας του Pierce σε πρέμνα αμπελιού με έντονη προσβολή. Ξηρανση σταφυλιών και κληματίδων

ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ: ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΚΑΨΑΛΙΣΜΑΤΟΣ & ΕΓΚΑΥΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ



ΕΙΚ. 1.
Ξηράνσεις και
καψάλισμα φύλλων
σε αμυγδαλιά που
έχει μολυνθεί από
την *Xylella fastidiosa*



ΕΙΚ. 2.
Ξηράνσεις και καψάλισμα φύλλων αμυγδαλιάς.
Παρατηρείστε τις ζώνες νεκρωτικών ιστών που
περιβάλλονται από χλωρωτικό περιθώριο



ΕΙΚ. 3.
Ξηράνσεις, καψάλισμα φύλλων και πρόωρη
ωρίμανση καρπών σε αμυγδαλιά
με προσβολή από *Xylella fastidiosa*



ΕΙΚ. 4.
Περίκαυμα και καψάλισμα σε φύλλο αμυγδαλιάς
που έχει μολυνθεί από την *Xylella fastidiosa*. Τα
συμπτώματα εκδηλώνονται νωρίς το καλοκαίρι



ΕΙΚ. 5.
Αμυγδαλεώνας με έντονη προσβολή από *Xylella fastidiosa* στην περιοχή Alicante της Ισπανίας



ΕΙΚ. 1.
Φύλλα πορτοκαλιάς με συμπτώματα ποικιλοχρωματικής χλώρωσης (cvc). Παρατηρήστε τις χλωρωτικές περιοχές, συχνά στο ήμισυ τμήμα του φύλλου, μεταξύ των νευρώσεων στην πάνω επιφάνειά των φύλλων



ΕΙΚ. 2.
Ποικιλοχρωματική χλώρωση (CVC). Χλωρωτικές κηλιδώσεις στην άνω και καστανές, ελκώδεις με κόμμι στην κάτω επιφάνεια φύλλων πορτοκαλιάς



ΕΙΚ. 3.
Ποικιλοχρωματική χλώρωση (CVC). Οι καρποί ωριμάζουν στο δένδρο νωρίτερα, είναι μικρότερου μεγέθους και συνήθως πιο σκληροί



ΕΙΚ. 4.
Το δένδρο στο μέσον της σειράς είναι μολυσμένο με το βακτήριο της CVC. Παρατηρήστε συμπτώματα κιτρίνισματος και παρακμής



ΕΙΚ. 5.
Ποικιλοχρωματική χλώρωση (CVC). Υγιής καρπός ανάμεσα σε προβεβλημένους



ΕΙΚ. 1.
Προσβολή από *Xylella fastidiosa* σε μύρτιλο (*Vaccinium* sp.), καψάλισμα φύλλου



ΕΙΚ. 2.
Προσβολή από *Xylella fastidiosa* σε βελανιδιά. Περίκαυμα, με κόκκινου ή κίτρινου χρώματος ζώνη μεταξύ νεκρωτικών και πράσινων ιστών



ΕΙΚ. 3.
Προσβολή από *Xylella fastidiosa* σε φυτά πικροδάφνης. Έντονο περίκαυμα των ιστών στο έλασμα των φύλλων



ΕΙΚ.4.
Λαδανιά ένας δυνητικός ξενιστής της *Xylella fastidiosa*



ΕΙΚ. 5.
Συμπτώματα προσβολής από *Xylella fastidiosa* subsp. *multiplex* σε λεβάντα



ΕΙΚ. 6.
Προσβολή από *Xylella fastidiosa* σε σπάρτο (αριστερά), φυτό υγιές (δεξιά)



ΕΙΚ. 7.
Συμπτώματα προσβολής από *Xylella fastidiosa* σε θάμνο πολυγάλα με ξήρανση κλάδισκων και βλαστών



ΕΙΚ. 8.
Προσβολή από *Xylella fastidiosa* σε δενδρολίβανο



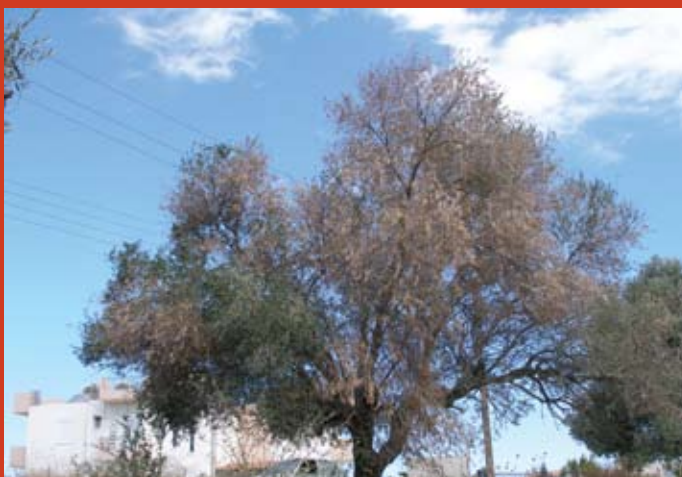
ΕΙΚ. 9.
Προσβολή από *Xylella fastidiosa* σε *Acacia saligna* (κάτω), υγιές φυτό πάνω

ΠΙΘΑΝΗ ΣΥΓΧΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΑΙΤΙΑ



ΕΙΚ. 1.

Διάφορα αίτια μπορεί να προκαλέσουν συμπτώματα παρόμοια με εκείνα που προκαλεί η *Xylella fastidiosa*. Προσβολή από βερτισιλλίο σε ελιά (Αμφίσσης)



ΕΙΚ. 2.

Προσβολή από βερτισιλλίο σε ελαιόδενδρο (Θρούμπα)



ΕΙΚ. 3.

Συμπτώματα ίσκας σε φύλλα αμπελιού



ΕΙΚ. 4.
Έντονη προσβολή από κηκιδόμυγα του βλαστού
σε ελαιόδενδρο (Κορωνέικη)



ΕΙΚ. 5.
Προσβολή από ψευδο-κερκόσπορα σε
ελαιόδενδρο (Κορωνέικη)



ΕΙΚ. 6.
Θάμνοι σπάρτου, νέκρωση - ξηράνσεις λόγω
ξηρασίας



ΕΙΚ. 7.
Νέκρωση φύλλων αμυγδαλίας λόγω υψηλής
αλατότητας. Απουσία χλωρωτικής ζώνης
ανάμεσα σε υγιείς και νεκρωτικούς ιστούς



ΕΙΚ. 8.
Συμπτώματα τοξικότητας σε φύλλα θάμνου
πολυγάλα λόγω υψηλής αλατότητας



ΕΙΚ. 9.
Τοξικότητα σε φύλλα πικροδάφνης λόγω υψηλής
αλατότητας

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΞΕΝΙΣΤΩΝ

Φυτά – Ξενιστές του *Xylella fastidiosa*

[με αστερίσκο (*) φυτά που παράγονται στην Ε.Ε. και απαιτούν φυτοϋγειονομικό διαβατήριο]

A	<i>Cistus salvifolius</i> L. (*)	G
<i>Acacia longifolia</i> (Andrews) Willd.	<i>Citrus</i>	<i>Genista corsica</i> (Loisel.) DC. (*)
<i>Acacia saligna</i> (Labill.) H. L. Wendl. (*)	<i>Coelorachis cylindrica</i> (Michx.) Nash	<i>Genista ephedroides</i> DC. (*)
<i>Acacia dealbata</i> Link (*)	<i>Coffea</i> (*)	<i>Genista monspessulana</i> (L.) L. A. S. Johnson
<i>Acer</i>	<i>Commelina benghalensis</i> L.	<i>Genista lucida</i> Cambess. (*)
<i>Acer pseudoplatanus</i> L. (*)	<i>Conium maculatum</i> L.	<i>Genista x spachiana</i> (syn. <i>Cytisus racemosus</i> Broom) (*)
<i>Aesculus</i>	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	<i>Geranium dissectum</i> L.
<i>Agrostis gigantea</i> Roth	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist	<i>Ginkgo biloba</i> L.
<i>Albizia julibrissin</i> Durazz.	<i>Coprosma repens</i> A. Rich.	<i>Gleditsia triacanthos</i> L.
<i>Alnus rhombifolia</i> Nutt.	<i>Cornus florida</i> L.	<i>Grevillea juniperina</i> L. (*)
<i>Alternanthera tenella</i> Colla	<i>Coronilla glauca</i> L. (*)	H
<i>Amaranthus blitoides</i> S. Watson	<i>Coronilla valentina</i> L. (*)	<i>Hebe</i> (*)
<i>Ambrosia</i>	<i>Coronopus didymus</i> (L.) Sm.	<i>Hedera helix</i> L.
<i>Ampelopsis arborea</i> (L.) Koehne	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	<i>Helianthus annuus</i> L.
<i>Ampelopsis cordata</i> Michx.	<i>Cyperus eragrostis</i> Lam.	<i>Heliotropium europaeum</i> L. (*)
<i>Anthyllis hermanniae</i> L. (*)	<i>Cyperus esculentus</i> L.	<i>Helichrysum italicum</i> (Roth) G. Don (*)
<i>Artemisia arborescens</i> L. (*)	<i>Cytisus scoparius</i> (L.) Link (*)	<i>Hemerocallis</i>
<i>Artemisia douglasiana</i> Hook.	<i>Cytisus villosus</i> Pourr. (*)	<i>Heteromeles arbutifolia</i> (Lindl.) M. Roem.
<i>Artemisia vulgaris</i> var. <i>heterophylla</i>	D	<i>Hibiscus schizopetalus</i> (Masters) J.D. Hooker
<i>Asparagus acutifolius</i> L. (*)	<i>Datura wrightii</i> Regel	<i>Hibiscus syriacus</i> L.
<i>Avena fatua</i> L.	<i>Digitaria horizontalis</i> Willd.	<i>Hordeum murinum</i> L.
B	<i>Digitaria insularis</i> (L.) Ekman	<i>Hydrangea paniculata</i> Siebold
<i>Baccharis halimifolia</i> L.	<i>Digitaria sanguinalis</i> (L.) Scop.	I
<i>Baccharis pilularis</i> DC.	<i>Disphania ambrosioides</i> (L.) Mosyakin & Clemants	<i>Ilex vomitoria</i> Sol. ex Aiton
<i>Baccharis salicifolia</i> (Ruiz & Pav.)	<i>Dodonaea viscosa</i> Jacq. (*)	<i>Ipomoea purpurea</i> (L.) Roth
<i>Bidens pilosa</i> L.	<i>Duranta erecta</i> L.	<i>Iva annua</i> L.
<i>Brachiaria decumbens</i> (Stapf)	E	J
<i>Brachiaria plantaginea</i> (Link) Hitchc.	<i>Echinochloa crus-galli</i> (L.) P. Beauv.	<i>Jacaranda mimosifolia</i> D. Don
<i>Brassica</i>	<i>Encelia farinosa</i> A. Gray ex Torr.	<i>Juglans</i>
<i>Bromus diandrus</i> Roth	<i>Eremophila maculata</i> F. Muell. (*)	<i>Juglans regia</i> L. (*)
C	<i>Erigeron bonariensis</i> L. (*)	<i>Juniperus ashei</i> J. Buchholz
<i>Callicarpa americana</i> L.	<i>Erigeron sumatrensis</i> Retz. (*)	K
<i>Calicotome spinosa</i> (L.) Link (*)	<i>Eriochloa contracta</i> Hitchc.	<i>Koelreuteria bipinnata</i> Franch.
<i>Calicotome villosa</i> L. (*)	<i>Erodium</i>	L
<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	<i>Erysimum</i> (*)	<i>Lactuca serriola</i> L.
<i>Carex</i>	<i>Escallonia montevidensis</i> Link & Otto	<i>Lagerstroemia indica</i> L.
<i>Carya illinoensis</i> (Wangenh.) K. Koch	<i>Eucalyptus camaldulensis</i> Dehnh.	<i>Laurus nobilis</i> L. (*)
<i>Cassia tora</i> (L.) Roxb.	<i>Eucalyptus globulus</i> Labill.	<i>Lavandula x allardii</i> (syn. <i>Lavandula x heterophylla</i>) (*)
<i>Catharanthus</i> (*)	<i>Eugenia myrtifolia</i> Sims	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill. (*)
<i>Celastrus orbiculata</i> Thunb.	<i>Euphorbia hirta</i> L.	<i>Lavandula dentata</i> L. (*)
<i>Celtis occidentalis</i> L.	<i>Euphorbia terracina</i> L. (*)	<i>Lavandula x intermedia</i> (*)
<i>Cenchrus echinatus</i> L.	<i>Euryops chrysanthemoides</i> (DC.) B.Nord. (*)	<i>Lavandula stoechas</i> L. (*)
<i>Cercis canadensis</i> L.	F	<i>Ligustrum lucidum</i> L.
<i>Cercis occidentalis</i> Torr.	<i>Fagus crenata</i> Blume	<i>Lippia nodiflora</i> (L.) Greene
<i>Cercis siliquastrum</i> L. (*)	<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench	<i>Liquidambar styraciflua</i> L.
<i>Chamaecrista fasciculata</i> (Michx.)	<i>Ficus carica</i> L. (*)	<i>Liriodendron tulipifera</i> L.
<i>Chenopodium album</i> L. (*)	<i>Fragaria vesca</i> L.	<i>Lolium perenne</i> L.
<i>Chenopodium quinoa</i> Willd.	<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl. (*)	<i>Lonicera japonica</i> (L.) Thunb.
<i>Chionanthus</i>	<i>Fuchsia magellanica</i> Lam.	<i>Ludwigia grandiflora</i> (Michx.)
<i>Chitalpa tashkentensis</i> Elias & Wisura		
<i>Cistus creticus</i> L. (*)		
<i>Cistus monspeliensis</i> L. (*)		

Greuter & Burdet
Lupinus aridorum McFarlin ex
Beckner
Lupinus villosus Willd.

M

Magnolia grandiflora L.
Malva
Marrubium vulgare L.
Medicago polymorpha L.
Medicago sativa L. (*)
Melilotus
Melissa officinalis L.
Metrosideros
Metrosideros excelsa Sol. ex
Gaertn (*)
Modiola caroliniana (L.) G. Don
Montia linearis (Hook.) Greene
Morus
Myoporum insulare R. Br. (*)
Myrtus communis L. (*)

N

Nandina domestica Murray
Neptunia lutea (Leavenw.) Benth.
Nerium oleander L. (*)
Nicotiana glauca Graham

O

Olea europaea L. (*)
Origanum majorana L.

P

Parthenocissus quinquefolia (L.)
Planch.
Paspalum dilatatum Poir.
Pelargonium
Pelargonium x fragrans (*)
Pelargonium graveolens L'Her (*)
Persea americana Mill.
Phagnalon saxatile (L.) Cass. (*)
Phillyrea latifolia L. (*)
Phoenix reclinata Jacq.
Phoenix roebelenii O'Brien
Pinus taeda L.
Pistacia vera L.
Plantago lanceolata L.

Platanus
Pluchea odorata (L.) Cass.
Poa annua L.
Polygala myrtifolia L. (*)
Polygala x grandiflora nana
Polygonum arenastrum Boreau
Polygonum lapathifolium (L.)
Delarbre
Polygonum persicaria Gray
Populus fremontii S. Watson
Portulaca
Prunus
Prunus avium L. (*)
Prunus cerasifera Ehrh. (*)
Prunus cerasus L. (*)
Prunus domestica L. (*)
Prunus dulcis (Mill.) D.A. Webb (*)
Pyrus pyrifolia (Burm. f.) Nakai

Q

Quercus
Quercus suber L. (*)

R

Ranunculus repens L.
Ratibida columnifera (Nutt.)
Wooton & Standl.
Rhamnus alaternus L. (*)
Rhus
Rosa californica Cham. & Schldl.
Rosa canina L. (*)
Rosmarinus officinalis L. (*)
Rubus
Rumex crispus L.

S

Salix
Salsola tragus L.
Salvia apiana Jeps.
Salvia mellifera Greene
Sambucus
Sapindus saponaria L.
Schinus molle L.
Senecio vulgaris L.
Setaria magna Griseb.
Silybum marianum (L.) Gaertn.

Simmondsia chinensis (Link) C. K.
Schneid.
Sisymbrium irio L.
Solanum americanum Mill.
Solanum elaeagnifolium Cav.
Solanum lycopersicum L.
Solanum melongena L.
Solidago fistulosa Mill.
Solidago virgaurea L.
Sonchus
Sorghum
Spartium junceum L. (*)
Spermacoce latifolia Aubl.
Stellaria media (L.) Vill.
Streptocarpus (*)

T

Tillandsia usneoides (L.) L.
Toxicodendron diversilobum (Torr.
& A. Gray) Greene
Trifolium repens L.

U

Ulmus
Umbellularia californica (Hook. &
Arn.) Nutt.
Urtica dioica L.
Urtica urens L.

V

Vaccinium
Verbena litoralis Kunth
Veronica
Vicia faba L.
Vicia sativa L.
Vinca (*)
Vitis vinifera L. (*)

W

Westringia fruticosa (Willd.) Druce
(*)
Westringia glabra L. (*)

X

Xanthium spinosum L.
Xanthium strumarium L.

(*): Με αστερίσκο φυτά που παράγονται στην Ε.Ε. για τα οποία απαιτείται η συνοδεία φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου.

Απαιτείται φυτοϋγειονομικό διαβατήριο για όλα τα φυτά του πίνακα εφόσον προέρχονται από τρίτες χώρες ή οριοθετημένες περιοχές της Ε.Ε. και διακινούνται στην Ε.Ε.

Πηγές:

α) Εκτελεστική Απόφαση 2015/789/ΕΕ [όπως τροποποιήθηκε από τις αποφάσεις (ΕΕ) 2015/2417, 2016/764 και 2017/2352].

β) Βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα φυτά ξενιστές στην Ε.Ε. (update 10: 15-02-2018): http://ec.europa.eu/food/plant/plant_health_biosecurity/legislation/emergency_measures/xylella-fastidiosa/susceptible_en

Ο κατάλογος των φυτών - ξενιστών για την *Xylella fastidiosa* παραχωρήθηκε από τον συνάδελφο Κ. Σίμογλου (Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, Π.Ε. Δράμας, Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου)



Περιοχές δυνητικής εγκατάστασης της *Xylella fastidiosa* στην Ευρώπη με εκτίμηση της ελαχίστης θερμοκρασίας Ιανουαρίου



Philaenus spumarius, σε στάδια ακμαίου (μέσο) & νύμφης *Philaenus spumarius*

Το παθογόνο εισάγεται και διασπείρεται με το πολλαπλασιαστικό υλικό (φύτευση, εμβολιασμός και διακίνηση μολυσμένων φυτών) και με τα μολυσμένα μυζητικά έντομα – φορείς (οικ. Cicadellidae, Aphrophoridae και Cercoporidae, κοινώς τζιτζικάκια, όπως το *Philaenus spumarius* κ.ά.) που μεταφέρουν και εισάγουν άμεσα το βακτήριο στα αγγεία των φυτών.

Η *Xylella fastidiosa* δεν έχει βρεθεί στην Ελλάδα, όμως ο κίνδυνος να εισαχθεί θεωρείται αυξημένος. Η *Xylella fastidiosa* αποτελεί οργανισμό καραντίνας, η αναφορά για πιθανή προσβολή φυτών, αποτελεί υποχρέωση όλων μας.

Σε περίπτωση ύποπτων συμπτωμάτων ενημερώστε:

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ:

Εργαστήριο Φυτοπαθολογίας-Βακτηριολογίας, ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ, (2810 379459)

Εργαστήριο Βακτηριολογίας, Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, (210 8180239)

ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΡΗΤΗΣ: ΔΑΟΚ ΠΕ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (2813 407920 -21),

ΔΑΟΚ ΠΕ ΛΑΣΙΘΙΟΥ (28413 40508), ΔΑΟΚ ΠΕ ΡΕΘΥΜΝΟΥ (28313 43820), ΔΑΟΚ ΠΕ ΧΑΝΙΩΝ (28213

46543), Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ ΥΠΑΑΤ (2810 224948),

ΠΚΠΦΠΗ (2810 224948)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ:

Δημήτριος Γκούμας, Καθηγητής Φυτοπαθολογίας,

Τμήμα Τεχνολόγων Γεωπόνων ΤΕΙ Κρήτης

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

ΕΡΡΟ, D. Boscia, F. Nigro, A. Guario, S. Cresswell, J. Skaftason, M. Daugherty, R. Almeida, R. Krugner, F. Specchia, B. Landa, D. Monteleone, J. Hartman, P. Brannen, M. Cooper & Δ. Γκούμας